

NATIONALE RAAD
VAN DE ORDE DER APOTHEKERS
JAARVERSLAG 2023

NATIONALE RAAD
VAN DE ORDE DER APOTHEKERS
JAARVERSLAG 2023

INHOUD

WOORD VAN DE VOORZITTERS	6
OVER DE ORDE DER APOTHEKERS.....	9
DEEL 1. ACTIVITEITEN VAN DE NATIONALE RAAD	10
I. Interne activiteiten.....	10
A. Zittingen van het Bureau/de Nationale Raad.....	12
B. Behandelde thema's in 2023.....	12
C. Werkgroepen.....	15
II. Activiteiten in het kader van nationale groepen en commissies.....	16
III. Activiteiten in het kader van Europese en internationale organisaties.....	17
IV. Activiteiten bij de universiteiten.....	22
DEEL 2. TUCHTACTIVITEIT	24
DEEL 3. ADMINISTRatieve DIRECTEURS	28
DEEL 4. JURIDISCHE DIENST	34
SLOTWOORD	40

WOORD VAN DE VOORZITTERS

Gert Laekeman

Voorzitter Nederlandstalige
Sectie van de Nationale Raad

Carine De Vriese

Voorzitter Franstalige
Sectie van de Nationale Raad

Waar een mens gaat is een spoor. Waar enkele mensen gaan is een pad. Waar vele mensen gaan is een weg. De voorbije 75 jaar is de Orde der Apothekers op weg gegaan met vele collega's. Bij het volgen van die weg heeft de Orde heel wat kennis opgedaan. Dat resulteert eens te meer in een rijk gevuld jaarverslag voor het werkjaar 2023.

Op donderdag 19 mei 1949 keurde de toenmalige Kamer van Volksvertegenwoordigers een wet goed over de oprichting van de Orde der Apothekers. Sedert die stichtingsdatum ontwikkelde de Orde zich van een louter tuchtorgaan tot een stevige partner in het garanderen van een kwaliteitsvolle gezondheidszorg.

Voor de jongste jaren namen de taken en verantwoordelijkheden van de Orde een ongekennde uitbreiding. De Orde is vertegenwoordigd in de *Pharmaceutical Group of the European Union* (PGEU). PGEU speelt een belangrijke rol in beleidsonderhandelingen met de EU Commissie en het EU Parlement. De Orde is nauw betrokken bij de oprichting en de werking van EurHeCA (*European Health professionals Competent Authorities*), een Europese organisatie waarin diverse professionele gezondheidsberoepen vertegenwoordigd zijn. De Orde maakt deel uit van de Internationale Conferentie van Franstalige Orden van Apothekers (CIOPF).

De Orde der Apothekers dialogeert met andere Ordes, o.a. via samenkomsten van de Ordes die actief zijn in België. De Orde is vertegenwoordigd in het e-Health platform, in de Toezichtscommissie van het RIZIV en in de Federale Commissie voor toezicht op de praktijkvoering in de gezondheidszorg. Vertegenwoordigers van de Orde zetelen in werkgroepen van de recent opgerichte *Health Data Agency* (HDA), waarin gegevens uit de praktijk worden verzameld en geanalyseerd.

De Orde heeft de bevoegdheid om vrijstelling van wachtdienst te regelen. De Orde pleit voor een nationaal georganiseerde ondersteuning om collegae met psychologische moeilijkheden ondersteuning te geven. In afwachting steunt de Orde financieel het initiatief 'Apotheker in Nood'. Ondernemingsrechtbanken kunnen bij financiële moeilijkheden van apothekers beroep doen op de Orde voor advies door zogenaamde insolventiefunctionarissen bij de overdracht van vertrouwelijke informatie. Op vraag van het RIZIV, en in overleg met de Orde der Artsen, werkt de Orde

aan de wijze waarop haar leden overconsumptie van bepaalde geneesmiddelen kunnen aanpakken binnen een wettelijke context.

De Orde onderhoudt nauwe contacten met APB en andere beroepsverenigingen, met de Farmaceutische Inspectie en met het Kabinet Volksgezondheid.

Al deze engagementen maken van de Orde een dynamische organisatie die zich niet enkel met tuchtregeling bezig houdt. Toch volstaat het niet om al deze opgesomde taken en engagementen te behartigen. Het komt erop aan de boodschap uit te dragen naar alle leden. Het jaarverslag van de Orde geeft een mooi overzicht van wat tijdens het werkjaar 2023 gepresteerd werd. Intense communicatie met alle leden over die activiteiten moet ons in staat stellen om in overleg de weg aan te geven en te bewandelen. Alvast dank aan onze leden voor de dagelijkse inzet bij het behartigen van de zorg voor patiënten!

OVER DE ORDE DER APOTHEKERS

De **Orde der Apothekers** werd opgericht in 1949 en wordt bekleed met een opdracht van algemeen/publiek belang ter **bescherming van de volksgezondheid**: ze schept de maatschappelijke en morele voorwaarden die noodzakelijk zijn voor het vertrouwen van de patiënt en van de maatschappij tegenover het beroep van apotheker.

Ze oefent haar missie uit via haar organen: de **Nationale Raad**, de **Raad van Beroep** en de **Conseil d'appel**, de **10 Provinciale Raden**. Naast deze organen wordt de dagelijkse werking van de Orde verzekerd door de leden van haar personeel.

Figuur 1. De Orde der Apothekers, haar organen en haar personeel

De taken van elk orgaan van de Orde, hun samenstelling en alle nuttige documenten en informatie over de Orde zijn beschikbaar op haar website www.ordederapothekers.be.

Dit jaarverslag geeft een overzicht van de activiteiten die in 2023 werden uitgevoerd voornamelijk op het niveau van de Nationale Raad.

DEEL 1. ACTIVITEITEN VAN DE NATIONALE RAAD

I. Interne activiteiten

De hoofdactiviteit van de Nationale Raad van de Orde der Apothekers speelt zich af tijdens de zittingen van het Bureau of van de Nationale Raad.

Het Bureau

- is samengesteld uit de voorzitters, ondervoorzitters, secretarissen en magistraat-assessoren van de Nationale Raad, ondersteund door de juristen en de directeurs;
- bereidt de zittingen van de Nationale Raad voor;
- draagt bij tot het feitelijke beheer van de Orde.

De Nationale Raad

- neemt de beslissingen;
- tekent de beleidslijnen uit;
- keurt de communicaties, jaarrekeningen en de balans goed;
- bespreekt actualiteiten.

Figuur 2. Samenstelling van de Nationale Raad

		Nationale Raad	
		Afdeling FR	Afdeling NL
Voorzitters		Prof. C. De Vriese	Prof. G. Laekeman
Magistraten bijzitters		Dhr. J. Simons (effectief)	
		Dhr. P. Boudolf (plaatsvervangend)	
Vertegenwoordigers universiteiten		Prof. N. Dujardin	Prof. D. Deforce
		Prof. G. Philippe	Prof. E. Tommelein
Ondervoorzitters		Apr. J.-C. Davoine	Apr. R. Verthongen
Secretarissen		Apr. M. Bouillon	Apr. T. Desbuquoit
Leden apothekers		Apr. P. Ramlot	Apr. M.-R. Devlies
		Apr. M. Demarbe	Apr. L. Halet
		Apr. A. Lejeune	Apr. A. Vandeputte
Uitgenodigd		Prof. L. Pieters	
		Ondersteund door	
Directeurs		Apr. A. Nicolas	Apr. R. Marinus
Juristen		A.-C. Squifflet	S. Van Overstraeten

A. Zittingen van het Bureau/de Nationale Raad

De zittingen van het Bureau en de Nationale Raad vinden één keer per maand plaats (buiten de zomerperiode).

Aantal vergaderingen in 2023:

Bureau: 10

Raad: 10

Vorbereidend overleg per sectie: 10

B. Behandelde thema's in 2023

- Dossier Newpharma/Orde bij de gegevensbeschermingsautoriteit (GBA)
- Aanstellen van de vertegenwoordigers bij de Federale Toezichtcommissie: Nederlandstalige en Franstalige kamer
- Deontologie: publicatie van spelletjes op sociale media
- Hervorming van de wet van de rechten van de patiënt
- Project "Apotheker in nood": opstart, statistieken en evaluatie

De gratis hulplijn van "Apotheker in nood" is toegankelijk sinds januari 2023 voor alle leden van de Orde der Apothekers. Deze hulplijn biedt aan apothekers in nood een gratis en strikt vertrouwelijke ondersteuning aan. **20 ondersteuningsverzoeken** werden via dit kanaal ingediend in 2023. 30 % van deze verzoeken had betrekking op problemen van psychologische aard.

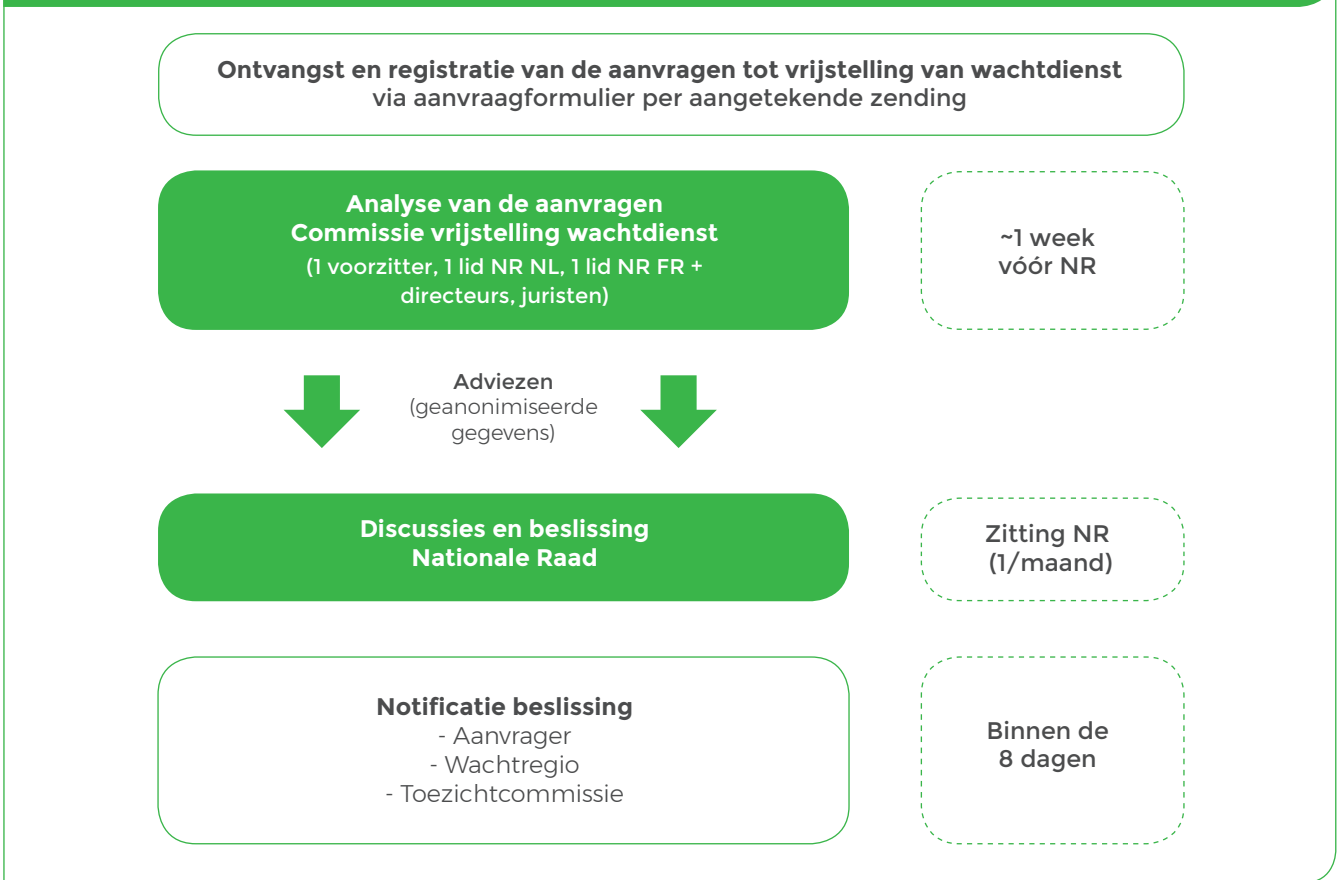
- Presentatie van de Orde bij CERPAN (Cercle Royal Pharmaceutique de l'arrondissement de Nivelles)
- Start van de procedure voor de hernieuwing van de mandaten van de magistraat-assessoren voor de Raad van Beroep, Conseil d'appel en de Provinciale Raden
- Opstart van het beheerscomité van de Health Data Agency (HDA)
- Dossier GDPR (General Data Protection Regulation) (vervolg)
- Periodiek overleg FAGG/Orde
- Onderhoud met het Kabinet Volksgezondheid in mei 2023

- Start werkgroep jubileum: organisatie evenementen voor het jubileumjaar 2024 voor de 75ste verjaardag van de Orde der Apothekers
- Zomeroverleg met ziekenhuisapothekers in augustus 2023
- Overlegplatform Ordes en Instituten
- Analyse project groenrenovatie van de gebouwen van de Orde te Brussel
- Advies urgentietrouse
- Rondetafelgesprek betreffende wachtdienstproblematiek op 14 november 2023 tussen Orde en beroepsverenigingen
- Analyse van de te ondertekenen confidentialiteitsverklaring door leden van de Raden
- Problematiek van de aflevering van Ceftriaxone

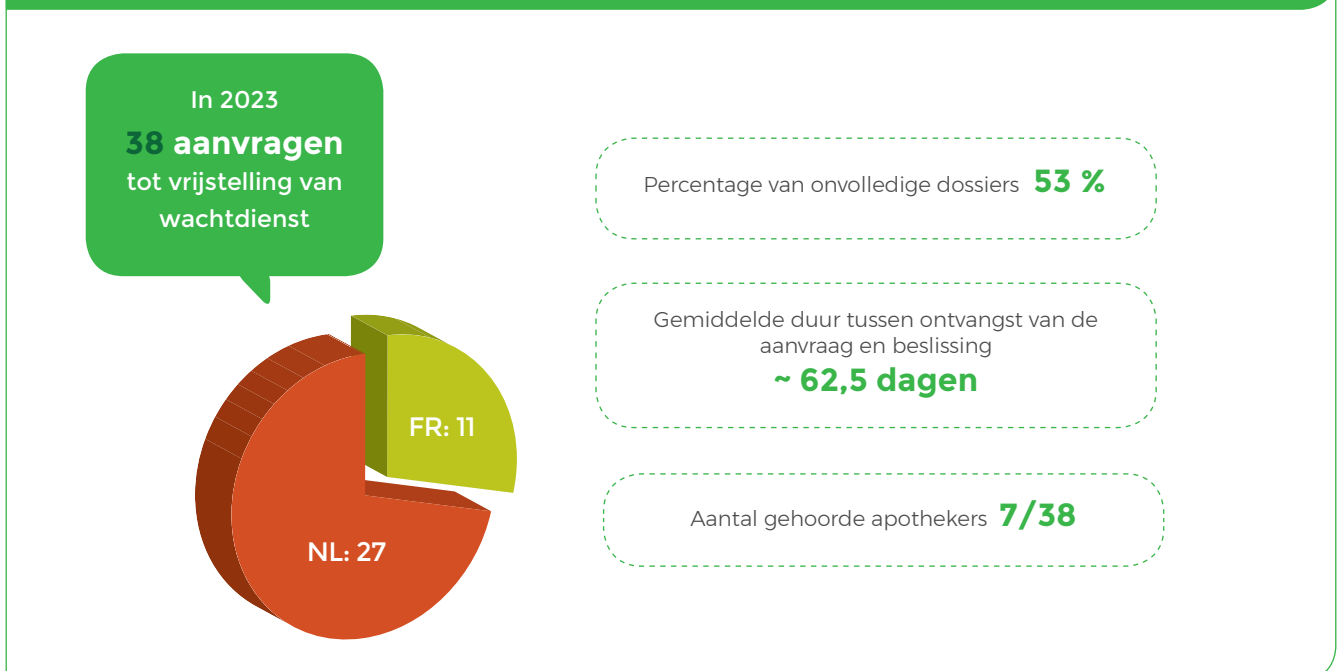
In 2023 heeft de Nationale Raad zich vooral gebogen over de **uitvoering van de nieuwe bevoegdheid van de Orde met betrekking tot de vrijstelling van de wachtdienst** overeenkomstig de wet van 22 april 2019 inzake de kwaliteitsvolle praktijkvoering in de gezondheidszorg (de zogenaamde "kwaliteitswet"). Het Reglement dat de regels preciseert die van toepassing zijn op de indiening en behandeling van de aanvragen tot vrijstelling, de procedure en de beslissingen, de voorwaarden om vrijstellingen toe te kennen, enz., werd definitief goedgekeurd op 23 februari 2023.

Na de concrete organisatie van de interne procedure (zie **Figuur 3**) en de communicatie ervan aan de apothekers, zijn de eerste aanvragen bij de Nationale Raad binnengekomen in april 2023. Veel aanvragen werden behandeld tijdens de eerste maanden na de aanname van het Reglement. Een statistische analyse van deze aanvragen is hieronder voorgesteld (zie **Figuren 4 tot 6**).

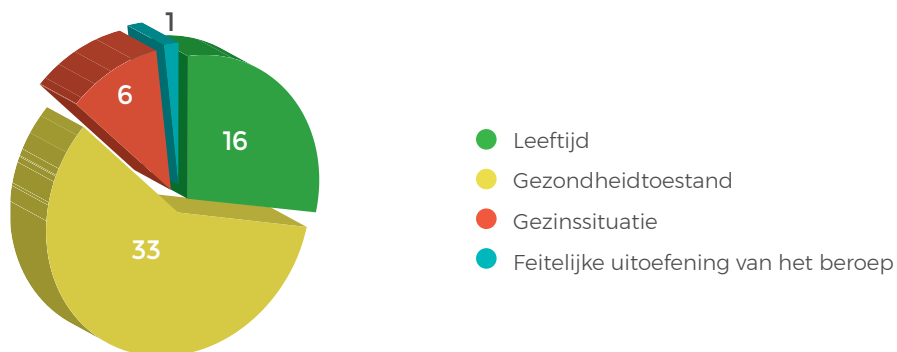
Figuur 3. Procedure van behandeling van de aanvragen tot vrijstelling van wachtdienst binnen de Orde der Apothekers

Figuur 4. Taal van de aanvragen tot vrijstelling van wachtdienst in 2023

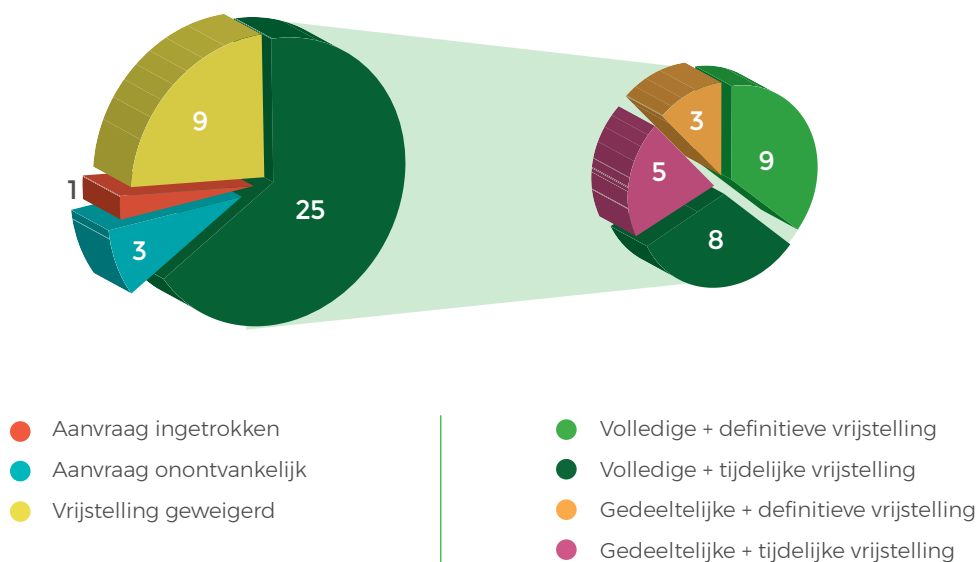

Figuur 5. Gronden waarop de aanvragen tot vrijstelling van wachtdienst zich baseren in 2023

Opmerking: een aanvraag kan zich baseren op meerdere gronden

Figuur 6. Beslissingen met betrekking tot vrijstelling van wachtdienst in 2023

C. Werkgroepen

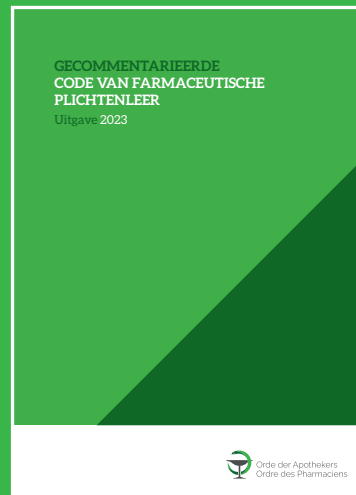
In 2023 vond de Nationale Raad het fundamenteel om zich over de **communicatie van de Orde** te buigen gezien het belang van het komende jaar: 2024 is een verkiezingsjaar (zowel bij de Orde als bij de overheid) en een verjaardag (de Orde bestaat 75 jaar in 2024). Een werkgroep werd dus opgericht met het doel om de realisaties en de potentiële projecten te analyseren zowel op het vlak van interne communicatie (voornamelijk van de Nationale Raad naar de andere Raden) als op het vlak van externe communicatie (van de Orde naar de leden apothekers en het publiek in het algemeen).

Ook al waren de inspanningen van de Orde op het vlak van communicatie opmerkelijk de voorbije jaren, toch werd er snel vastgesteld dat een professionalisering van deze activiteit onvermijdbaar was. Het besluit van de werkgroep om een interne communicatieverantwoordelijke aan te werven werd door het Bureau van de Nationale Raad goedgekeurd. De aanwervingsprocedure heeft plaatsgevonden tijdens het laatste trimester van 2023 en de komst van de nieuwe collega werd voorzien in januari 2024.

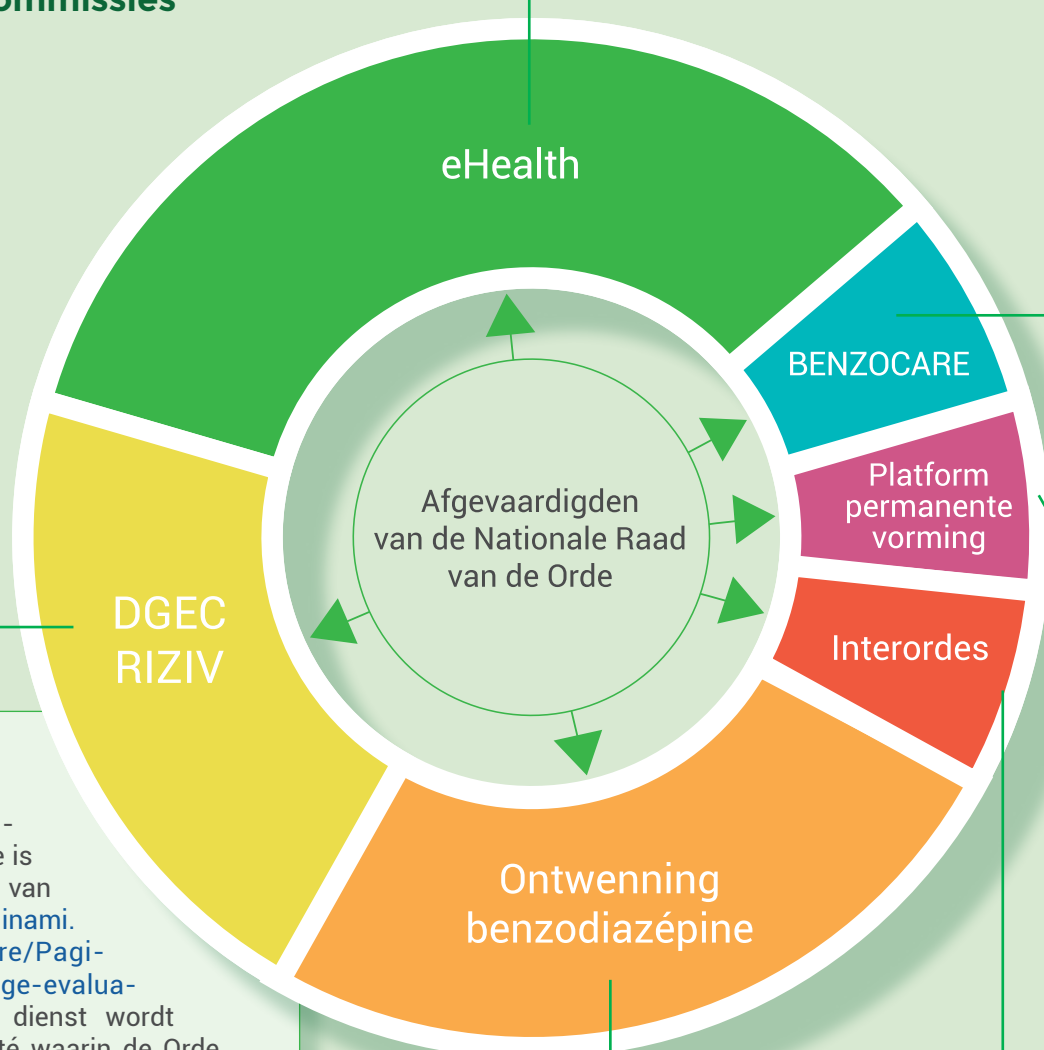
WIST U DAT?

De **website van de Orde der Apothekers** sinds oktober 2023 een geüpdatete versie van de gecommantarieerde Code van farmaceutische plichtenleer bevat.

Nieuwigheden uit de wetgeving en de rechtspraak, preciseringen op basis van gekregen vragen en commentaren en vooral nieuwe voorbeelden uit de tuchtbeslissingen om de toepassing van bepalingen uit de Code te illustreren: de werkzaamheden om de deontologie uit te leggen en te verduidelijken gaan verder.

II. Activiteiten in het kader van nationale groepen en commissies

DGEC RIZIV

De Dienst voor geneeskundige evaluatie en controle is één van de kerndiensten van het RIZIV (<https://www.inami.fgov.be/nl/riziv/structure/Paginas/dienst-geneeskundige-evaluatie-controle.aspx>). Deze dienst wordt bestuurd door een Comité waarin de Orde der Apothekers wordt vertegenwoordigd.

Realisatie 2023:

Onderzoek met betrekking tot het aanrekenen van identieke unieke streepjescode in verschillende apotheken (softwares van apotheken moeten gecorrigeerd worden).

Cijfers 2023:

- Controleonderzoeken over apothekers: 8
- Fraudeonderzoeken over apothekers: 6
- Beslissingen leidende ambtenaar betreffende apothekers: 4 voor een totaal bedrag van 1.855.658 €
- Beslissing kamer van beroep betreffende apothekers: 1 voor een totaal bedrag van 443.641 €

Ontwenning benzodiazépine

De werkgroep "ontwenning benzodiazepine", die door APB werd gecreëerd, heeft zijn werk afgerond tijdens het eerste trimester 2023. Het in dit kader ontwikkelde programma werd met succes ter beschikking gesteld van patiënten/artsen/apothekers.

BENZOCARE

Het doel van het BENZOCARE-project is de toegankelijkheid van de geestelijke gezondheidszorg te bestuderen / de ervaringen en percepties van gezondheidswerkers te analyseren / de ervaringen en percepties van verslaafden te bestuderen / de dubbelzinnige rol van benzodiazepines en Z-drugs te onderzoeken en te begrijpen / aanbevelingen te doen.

Realisatie 2023:

De studiefase is gestart met interviews van gezondheidsbeoefenaars en patiënten, alsook de evaluatie van belemmeringen en facilitators voor de toegankelijkheid tot benzodiazepines en Z-drugs.

Interordes

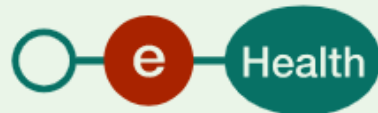
De vergaderingen interordes worden informeel georganiseerd door de 5 bestaande beroepsordes in België (Orde der Artsen, der Dierenartsen, van Architecten, van Advocaten en der Apothekers) om hun ervaring en kennis over verschillende onderwerpen te delen.

Realisaties 2023:

- Uitvoeringsmodaliteiten van tuchtsancties
- Bewaring en archivering van tuchtsancties
- Communicatie

Platform eHealth

Het eHealth-platform heeft de missie om een goed georganiseerde, onderlinge elektronische dienstverlening en informatie-uitwisseling te bevorderen en te ondersteunen tussen alle actoren in de gezondheidszorg. De Orde der Apothekers is lid van het Beheerscomité met raadgevende stem.

Realisaties 2023:

- Statistieken over het gebruik van de basisdiensten van het eHealth-platform
- Inzameling, validatie, registratie en beschikbaarstelling van de identificatiegegevens van de zorgverleners en zorginstellingen in het kader van het project "CoBRHA"
- Communicatieplan eGezondheid
- Project "Mult-eMediatt"

Platform permanente vorming

Om de uitvoering van het Koninklijk besluit van 8 juli 2014 betreffende de permanente vorming van apothekers in voor het publiek opengestelde apotheken te verzekeren, werd in 2019 een VZW opgericht door APB, OPHACO en de Orde der Apothekers.

Realisatie 2023:

Hervorming van het reglement die de apothekers toelaat om 8 kredieten van permanente vorming op 20 te verkrijgen dankzij opleidingen "op afstand", die enkel mogelijk zijn achter een scherm, zonder interactie met de spreker/de deelnemers.

III. Activiteiten in het kader van Europese en internationale organisaties

Conférence Internationale des Ordres de Pharmaciens Francophones (CIOPF)

De *Conférence Internationale des Ordres de Pharmaciens Francophones* wil "een belangrijke plaats voor uitwisselingen en debatten inzake de farmaceutische beroepsuitoefening" zijn in de Franstalige gemeenschap (<http://www.ciopf.org/>).

Realisaties 2023:

- Samenwerkingsovereenkomst tussen de FIP en de CIOPF. Deze samenwerking betreft ook de vertaling en verspreiding van documenten
- Herziening van de statuten: principeakkoord over een roulerend voorzitterschap

Frans-Belgisch Observatorium van Gezondheid (OFBS)

Het *Observatoire Franco-Belge de la Santé* is een organisatie die de ontwikkeling van grensoverschrijdende zorgverlening en van een Frans-Belgische medische samenwerking tot doel heeft (<https://www.ofbs.org/>).

Realisaties 2023:

- Opstellen van een werkgroep m.b.t. de herziening van de statuten
- Indiening van voorprojecten op vlak van gezondheid in het kader van de programmatie INTERREG FWV-VI

Pharmaceutical Group of the European Union (PGEU-GPUE)

PGEU vertegenwoordigt het standpunt van de officina-apotheek op het niveau van de EU. Haar voornaamste doel is "de rol van de officina-apotheker als gezondheidszorgberoeper te promoten, ervoor te zorgen dat de apotheker aldus erkend wordt op alle niveaus en de gezondheid van de burger van de Europese Unie te helpen beschermen (zie de website <https://www.pgeu.eu>).

Voorzitterschap van België in 2023:

Uitgebreid verslag op pp. 20-21

EurHeCA

EurHeCA is een forum van uitwisseling en het delen van informatie tussen overheden bevoegd voor gezondheidszorgbeoefenaars in Europa. Doel? deze beroepen te ondersteunen in het belang van de patiënten en de kwaliteit van de zorg (<https://www.eurheca.eu/en/>).

European Health professionals
Competent Authorities

2 AV in 2023 (Madrid en Krakau)

Realisaties 2023:

- 2 nieuwe leden (Ordem dos Fisioterapeutas; Colegios de Fisioterapeutas)
- Bespreking Richtlijn betreffende erkenning beroepskwalificaties
- Ontmoeting van een lid van het Europees Parlement

Pharmaceutical Group of the European Union (PGUE) – Uitgebreid verslag

PGEU brengt de nationale beroepsverenigingen en ordes van officina-apothekers van 32 Europese lidstaten samen. Er zijn momenteel 26 gewone leden en 7 waarnemende leden (zie de website <https://www.pgeu.eu>).

Binnen PGEU zijn er verschillende werkgroepen, waaronder de Advisory Working Group ("AWG") en de European Pharmacists Professional Forum ("EPPF"). De werkgroep AWG is het belangrijkste discussieforum van de vereniging en behandelt verschillende politieke dossiers. In de werkgroep EPPF worden enkel beroepsgereleerde vragen besproken.

Binnen PGEU is de Nationale Raad vertegenwoordigd:

- in de algemene vergadering door 1 ondervoorzitter, 1 secretaris en 1 juriste
- in de AWG door 1 juriste
- in de EPPF door 1 ondervoorzitter en 1 secretaris

Aantal vergaderingen in 2023

Algemene vergadering: 2

AWG: 9

EPPF: 3

In 2023 werd het voorzitterschap van PGUE aan België toegekend. Koen Straetmans, hoofd van de Belgische delegatie binnen PGEU die bestaat uit de Algemene Farmaceutische Bond (APB) en de Orde der Apothekers, werd verkozen tot PGEU-voorzitter.

De algemene vergadering en het symposium van PGEU vonden plaats in België in Genval op 13 juni 2023. Het symposium had als thema "Better data for better health: unleashing the full potential of digital solutions". Openingstoespraak door Prof. Gert Laekeman, Voorzitter van de Belgische Orde van Apothekers. Frank Vandenbroucke, Belgisch Minister van Volksgezondheid, was één van de keynote speakers.

De topprioriteiten voor PGEU in 2023?

• Herziening van de Europese farmaceutische wetgeving

Op 26 april 2023 heeft de Europese Commissie een voorstel aangenomen voor een herziening van de algemene farmaceutische wetgeving, bestaande uit een nieuwe richtlijn en een nieuwe verordening, die de bestaande farmaceutische wetgeving herzien en vervangen. De PGEU reageerde op de belangrijkste onderwerpen van deze hervorming met een grote impact voor het beroep: geneesmiddeltekorten, elektronische productinformatie, antimicrobiële resistentie en de controle op de kwaliteit van geneesmiddelen. PGEU werkte nauw samen met haar leden om amendementen voor te stellen die naar de rapporteurs werden gestuurd om opgenomen te worden in het ontwerpverslag. PGEU stelde ook een position paper op over de hervorming van de farmaceutische wetgeving, met daarin het standpunt van de PGEU over de punten die relevant zijn en gevolgen hebben voor de officinapraktijk.

• Europese ruimte voor gezondheidsgegevens (EHDS)

- PGEU stelde met input van haar leden amendementen op aangaande het EHDS-voorstel en stuurde deze begin februari 2023 naar een aantal belangrijke permanente vertegenwoordigingen en leden van het Europees Parlement, alsook een bijgewerkte versie in maart 2023.
- In juni 2023 publiceerde PGEU een gezamenlijke verklaring met de Europese vereniging van artsen (CPME), tandartsen (CED), verpleegkundigen (EFN) en ziekenhuizen (HOPE) om een aantal van haar belangrijkste boodschappen te benadrukken. De Europese Commissie heeft nota genomen van deze punten.
- De door PGEU voorgestelde amendementen hebben geleid tot
 - het schrappen van verwijzingen naar "online apotheken" in de meest recente teksten van de Europese Raad en het Parlement,
 - evenals de erkenning in de tekst van het Europees Parlement dat verzoeken om toegang tot gegevens nooit rechtstreeks naar één enkele gegevenshouder mogen worden gestuurd.

• Geneesmiddelen in het milieu

De campagne "MedsDisposal" heeft tot doel het bewustzijn te vergroten over de correcte manier om ongebruikte of vervallen geneesmiddelen in Europa te verwijderen. PGEU was een actieve partner in deze campagne door informatie te verzamelen over de verwijderingssystemen die in de Europese landen van kracht zijn.

• Antimicrobiële resistentie

PGEU heeft een position paper over antimicrobiële resistentie opgesteld. Deze position paper:

- benadrukt de bijdrage van de officina-apothekers in de strijd tegen antimicrobiële resistentie,
- belicht de initiatieven van haar leden
- en aanbeveelt een reeks acties op nationaal en Europees niveau om deze "stille pandemie" in te dammen. Deze omvatten:
 - de invoering van farmaceutische diensten voor de vroegtijdige opsporing en screening van bacteriële infecties,

- passende wijzigingen in de wetgeving om de verpakking van antibiotica aan te passen aan de duur van de behandeling

- en steun en financiering voor passende inzamelingsystemen voor ongebruikte en vervallen geneesmiddelen.

• Vaccinatie

PGEU heeft een nieuwe position paper opgesteld over de rol van de officina- apothekers bij vaccinatie, waarin de nadruk wordt gelegd op de bijdrage van apothekers aan het verhogen van de vaccinatiegraad en het bestrijden van weigering en onjuiste informatie inzake vaccinatie, in het bijzonder door te pleiten voor de implementatie van vaccinatieprogramma's door apothekers in Europa.

• Electronic Product Information Leaflet (ePIL)

PGEU heeft een position paper gepubliceerd over elektronische productinformatie, inclusief de best practices van haar leden.

IV. Activiteiten bij de universiteiten

Zoals ieder jaar hebben de vertegenwoordigers van de Nationale Raad van de Orde der Apothekers **deontologische sessies** (theorie en casussen) gegeven in alle universiteiten van het land. Ze hebben ook de **proclamaties** van de nieuwe gediplomeerden bijgewoond.

In het kader van de rol van de Orde bij het geven van advies betreffende het aanvaarden van stagemeeesters organiseerde de Orde (Nederlandstalige sectie) bovendien op 19 september 2023 een **algemene informatiesessie** op de zetel van de Orde. Alle Nederlandstalige universiteiten waren hier vertegenwoordigd.

Punten die aan bod kwamen:

1. Rol van de Orde binnen de apotheekstages

- Wat zegt de deontologische Code 2020: art 70-72 met zijn commentaren
- Hoe loopt de procedure voor evaluatie stagemeeesters bij de Orde (niveau Provinciale Raden)

2. Tucht sanctie

- Uitleg betreffende regels toegepast voor automatische uitwissing van mineure sancties (waarschuwing-censuur-berisping)
- Procedure voor aanvraag eerherstel bij schorsing/schrapping

3. Nieuwe bevoegdheden van de Orde

- Toekennen van vrijstelling wacht dienst (strikt gereguleerd)
- Werking van de nieuw opgerichte Federale Toezichtcommissie en de afvaardiging van de Orde in deze commissie

DEEL 2. TUCHTACTIVITEIT

De Provinciale Raden, de Raad van Beroep en de Conseil d'appel zijn de instellingen die de gerechtelijke tuchtmacht uitoefenen binnen de Orde.

Na de activiteitspiek in 2022 is het aantal nieuwe door de Provinciale Raden behandelde tuchtdossiers in 2023 teruggevallen tot niveaus die als gewoon kunnen beschouwd worden.

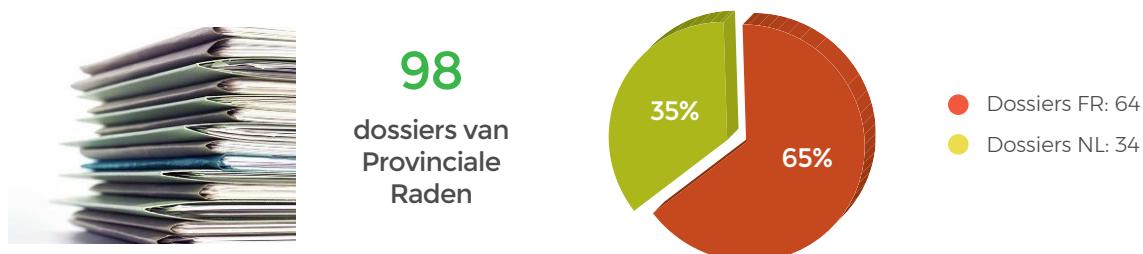
In graad van beroep is de Raad van Beroep bijzonder actief geweest met 16 beslissingen in 2023. De Conseil d'appel heeft net als in 2022 3 beslissingen uitgesproken.

In tegenstelling tot de laatste jaren ligt het aantal dossiers die werden ingediend bij de Nederlandstalige Provinciale Raden lager dan bij de Franstalige Raden (35 %).

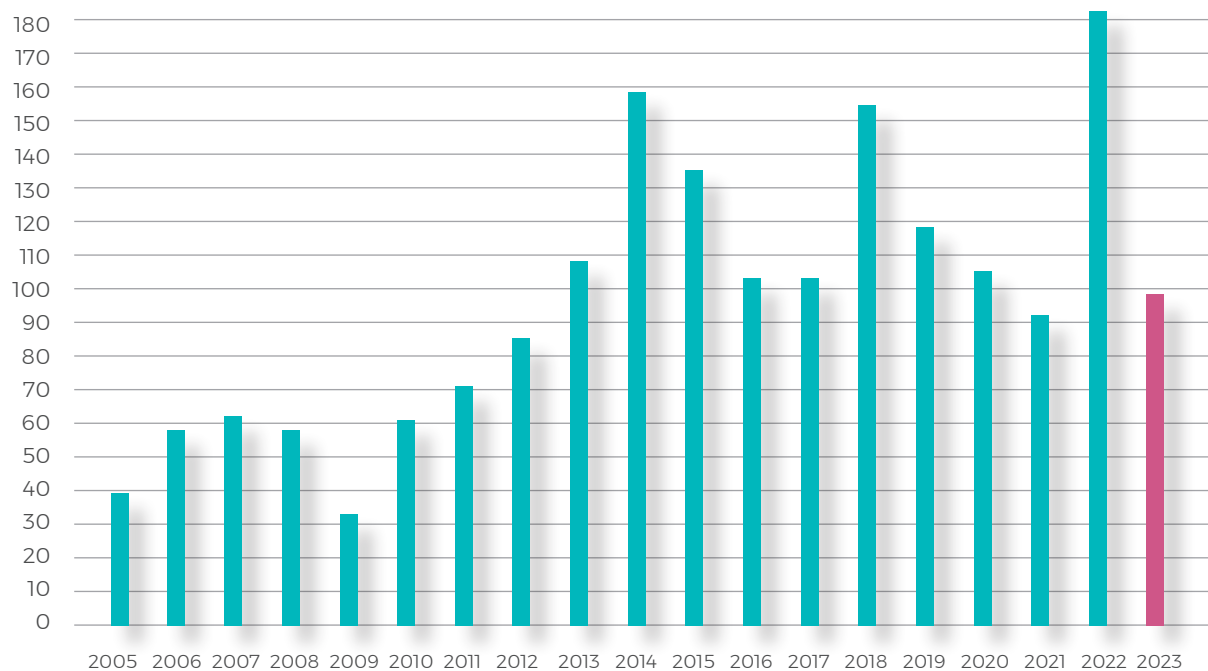
De dossiers hebben net zoals de voorbije jaren, in de meeste gevallen, in 2023 niet geleid tot een sanctie (77 gevallen op 98). In geval van vervolging werden meestal "mineure" sancties (waarschuwingen of berispingen) uitgesproken (2/3 van de sancties).

Nieuwigheid in 2023: de eerste verzoeken tot eerherstel werden ingediend bij de Raad van Beroep en de Conseil d'appel. Het eerste eerherstel werd toegekend aan Nederlandstalige kant.

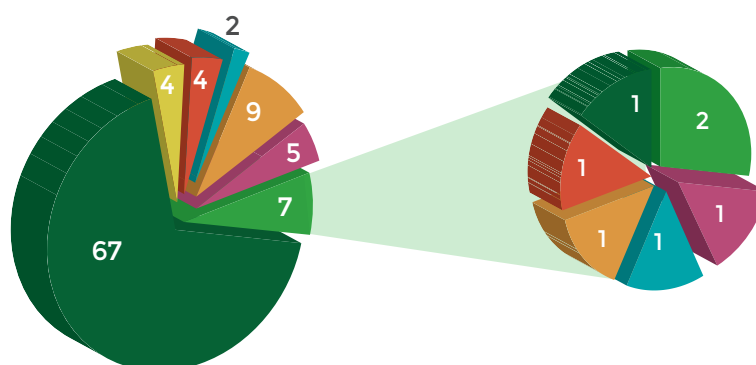
Figuur 7. Verdeling van tuchtdossiers van Provinciale Raden per taal in 2023

Figuur 8. Evolutie van het aantal tuchtdossiers van Provinciale Raden tussen 2005 en 2023

Figuur 9. Soort beslissingen genomen door de Provinciale Raden in 2023

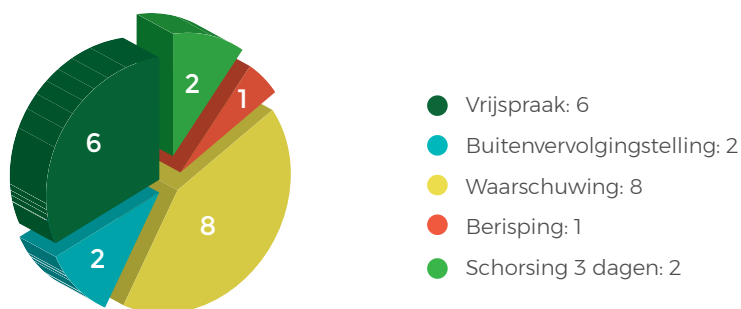
- Seponering: 67
- Buitenvervolgingstelling: 4
- Vrijspraak: 4
- Tuchtvervolging onontvankelijk/zonder voorwerp: 2
- Waarschuwing: 9
- Berisping: 5
- Schorsing: 7

- Schorsing 1 dag: 2
- Schorsing 2 dagen: 1
- Schorsing 7 dagen: 1
- Schorsing 10 dagen: 1
- Schorsing 15 dagen: 1
- Schorsing 2 jaar: 1

Aantal nieuwe procedures in hoger beroep: 5

- Geïnitieerd door de Nationale Raad: 3
- Beslissingen van de Raad van Beroep/Beslissingen van de Conseil d'Appel: 16 / 3
- Lopende bij de Raad van Beroep/Lopende bij de Conseil d'Appel: 1 / 5

Figuur 10. Soort beslissingen genomen door de Raad van Beroep en de Conseil d'appel in 2023

CASSATIEPROCEDURES

Aantal arresten uitgesproken door het Hof van Cassatie in 2023:

- Na beslissing van de Raad van Beroep: 1
- Na beslissing van de Conseil d'appel: 1

Aantal cassatieberoepen ingediend in 2023:

- Tegen beslissing van de Raad van Beroep: 0
- Tegen beslissing van de Conseil d'appel: 1

Aantal lopende cassatieprocedures in 2023:

- Tegen beslissing van de Raad van Beroep: 0
- Tegen beslissing van de Conseil d'appel: 0

Aantal verzoeken tot eerherstel bij de Raad van Beroep/ de Conseil d'appel in 2023: 2/2

- Toegekend eerherstel in 2023: 1

DEEL 3. ADMINISTRATIEVE DIRECTEURS

De administratieve directie van de Orde wordt verzekerd door twee administratieve directeurs, één Nederlandstalige en één Franstalige. Hun taak is het volledige beheer van de Orde der Apothekers als instituut. Dit deel geeft een overzicht daarvan.

• Administratief beheer

- Opvolging van de verslagen van de Provinciale Raden, van hun tuchtbeslissingen en van de tuchtrechtelijke sancties
- Opvolging van de beslissingen van de Raad van Beroep en van de Conseil d'appel
- Opvolging van de voorzieningen in Cassatie
- Supervisie en beheer van het administratief werk van de Provinciale Raden
- Procedure hernieuwing van de mandaten van de magistraat-assessoren binnen de verschillende Raden van de Orde

• Beheer en aankoop van het materiaal

• Financieel beheer

- Vergaderingen met boekhouding en bedrijfsrevisor
- Ontvangen vertegenwoordigers banken en verzekeringen
- Contracten hardware en software
- Dagelijkse opvolging van de financiën
 - Uitnodiging tot betaling lidgelden en herinneringen
 - Opvolging van de procedure van het innen van de niet-betaalde bijdragen
 - Nazicht van de facturen en betalingen
 - Uitbetaling van het loon van de personeelsleden
 - Nazicht van de boekhouding van de Provinciale Raden
 - Beheer van het kapitaal

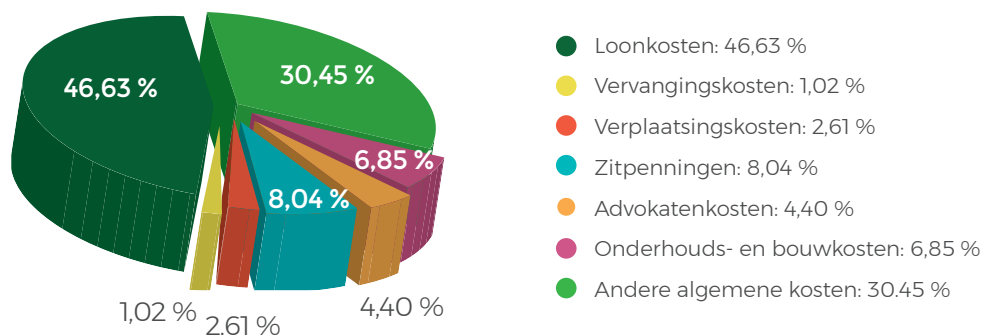
Financiële gegevens van de Orde 2023

Met de oprichting van de Orde der Apothekers wilde de wetgever belangrijke verantwoordelijkheden toevertrouwen aan een instelling die voortkomt uit het beroep, en wilde hij dat deze instelling zelf over de middelen beschikte om haar onafhankelijkheid te waarborgen. Daarom gaf hij de Orde volledige controle over haar middelen en budget.

Het budget waarover de Orde beschikt om haar taken uit te voeren, wordt uitsluitend gefinancierd door de bijdragen van de apothekers die in de verschillende lijsten zijn ingeschreven. Deze bijdragen financieren de activiteiten van alle Raden (Nationale Raad, Raad van Beroep, Conseil d'appel, Provinciale Raden), evenals de infrastructuur en logistiek die nodig zijn om de instelling als geheel te laten functioneren.

De jaarrekeningen en de ontwerpbegroting worden door het Bureau onderzocht voordat ze ter goedkeuring aan de Nationale Raad worden voorgelegd. De jaarrekeningen worden door twee rekencommissarissen nagekeken voordat ze aan de Nationale Raad worden voorgelegd. Deze hebben gecontroleerd en verklaard dat de rekeningen die aan de Nationale Raad worden voorgelegd, voldoen aan de wettelijke normen en dat zij een getrouw beeld geven van de financiële situatie van de Orde der Apothekers.

Figuur 11. Verdeling van de uitgaven 2023

• Beheer van het personeel

- Loonadministratie en verloven
- Groepsverzekering
- Aanwervingen

• Gebouwen: onderhoudswerken en veiligheidsvoorzieningen

• Beheer informatica

- Veelvuldige contacten met de verantwoordelijken en de technici van de firma DVIT
- Beheer van de website
- Gesprekken met de verantwoordelijken van de firma Uniweb

• Link met de Provinciale Raden

- Bezoek aan de provinciale secretariaten
- Rondschrijven naar de voorzitters of administratief secretaressen van de Provinciale Raden

• Juridische prestaties

Samenwerking en overleg met de twee juristen van de Orde en advocaten

• Europese contacten

- Deelname dag van de Orde Apothekers in Frankrijk
- Contact met KNMP (Nederland)

• Externe contacten

- Overleg APB, FAGG, Ordes, beroepsverenigingen, POI
- Universiteiten: organiseren van deontologische sessies; bijwonen van de proclamaties
- Overleg met vertegenwoordigers van Geheugen Collectief
- Overleg met politici

• Dagelijks werk

- Voorbereiding van de zittingen van het Bureau en van de Nationale Raad
- Redactie en vertaling van de verslagen van de zittingen
- Beantwoorden van briefwisseling en e-mails
- Beantwoorden van telefonische oproepen
- Opvolging van de juridische actualiteiten
- Opvolging van de parlementaire vragen/antwoorden
- Analyse van wetsontwerpen en wetsvoorstellen, KB's, richtlijnen

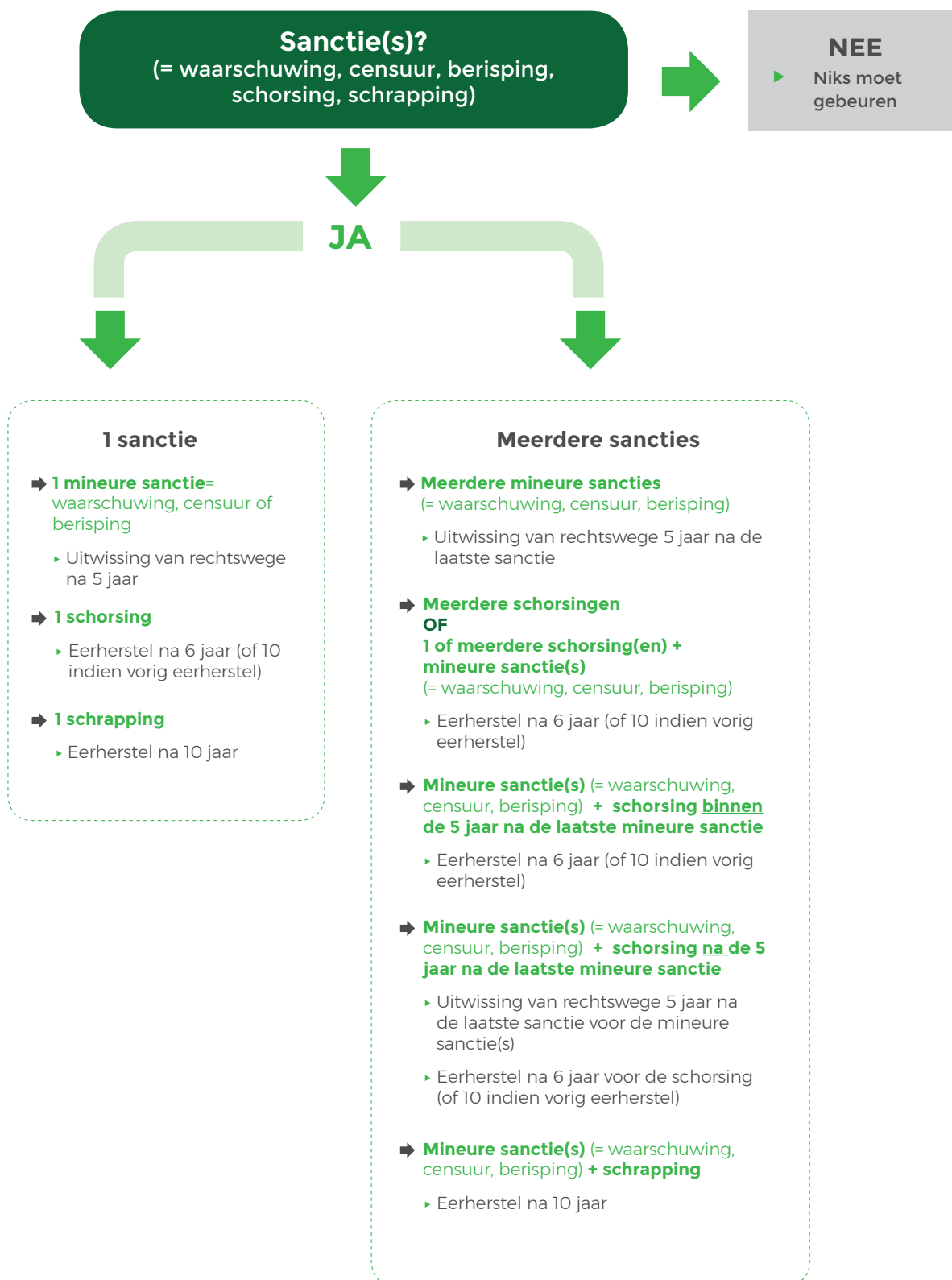
• Uitvoering van de regels inzake uitwissing/eerherstel

Zoals aangekondigd in het Jaarverslag 2022 heeft de Nationale Raad op 22 september 2022 een nieuw hoofdstuk in het Huishoudelijk Reglement van de Orde aangenomen. Dit voorziet een systeem dat de apothekers toelaat om de uitwissing of eerherstel te verkrijgen na een tuchtsanctie, zodat een einde wordt gemaakt aan de juridische gevolgen ervan voor de toekomst. De inwerkingtreding van het systeem werd vastgesteld op 1 maart 2023 om voldoende tijd te laten voor de implementatie ervan op technisch en praktisch vlak zodat alle op de lijst van de Orde ingeschreven apothekers daarvan zouden kunnen genieten.

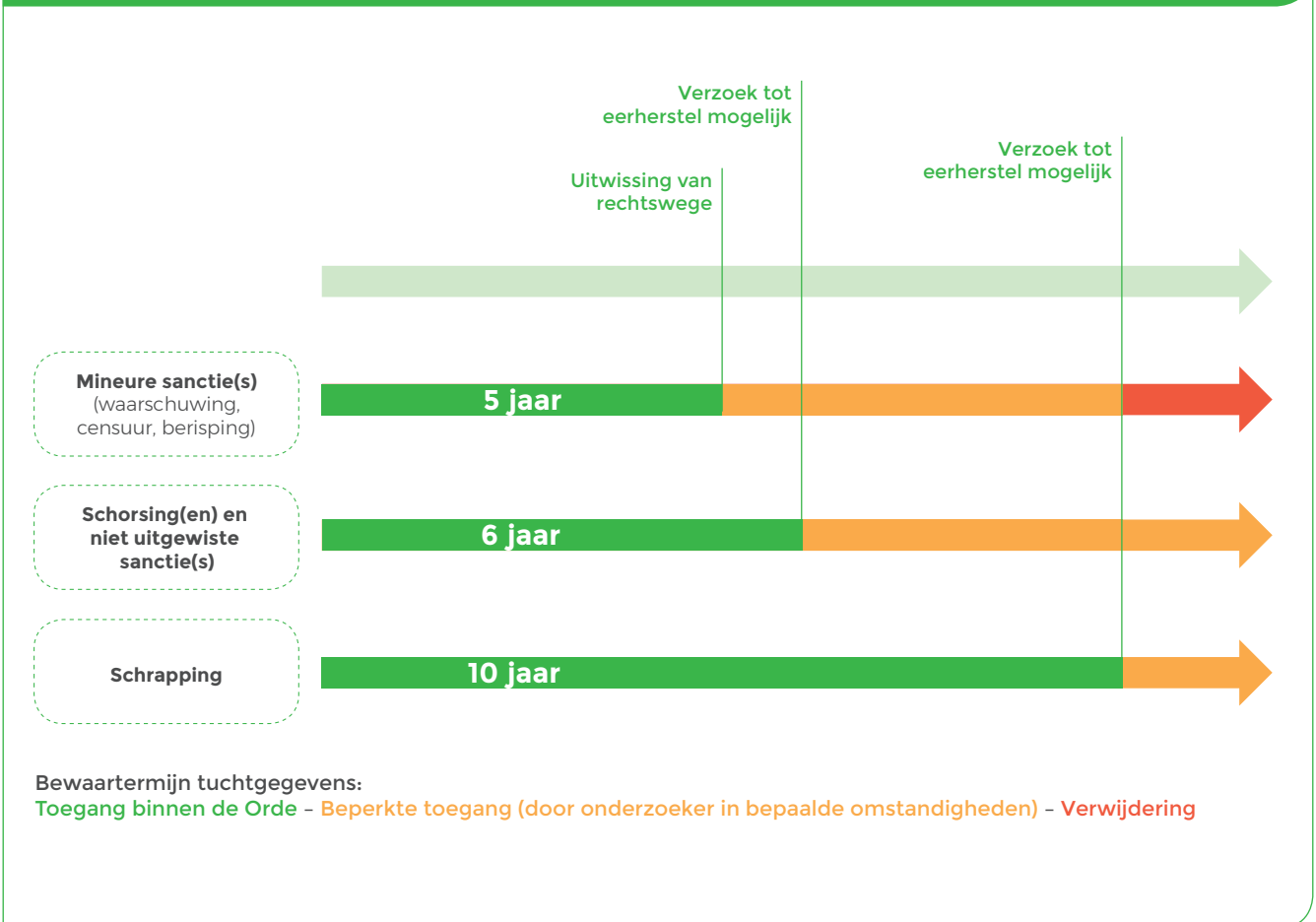
De administratieve directeurs, in samenwerking met de juridische dienst, hebben met de beheerder van de databank PRM, die de lijst van de Orde bevat, gewerkt om de aanpassingen en ontwikkelingen die noodzakelijk waren voor de implementatie van de nieuwe regels te voorzien. Sinds 1 maart 2023 genieten alle apothekers die daarop recht hebben (zie [Figuur 12](#)) automatisch van de uitwissing van hun mineure tuchtsanctie(s) (waarschuwing, censuur, berisping). Het systeem

PRM voorziet nu ook de mogelijkheid om het bij de Raad van Beroep verkregen eerherstel op te nemen. De bewaring van de gegevens die gelinkt zijn met de uitgewiste tuchtsancties of de tuchtsancties die het voorwerp hebben uitgemaakt van een eerherstel is aangepast in functie van de situatie (zie [Figuur 13](#)).

Figuur 12. Beslissingsboom voor de keuze tussen uitwissing en eerherstel

Figuur 13. Termijnen voor de uitwissing/het eerherstel en regels betreffende de bewaring van de gegevens

DEEL 4. JURIDISCHE DIENST

De juridische dienst van de Nationale Raad van de Orde der Apothekers is samengesteld uit twee juristen die elk parttime werken en de titel van bedrijfsjurist dragen. Zijn activiteit bestrijkt een breed scala missies. Een overzicht daarvan wordt hieronder gegeven.

In 2023, gezien de afwezigheid van één van de juristen wegens zwangerschapsverlof, werd een interim jurist ingeschakeld voor enkele maanden om meer in het bijzonder de nieuwe bevoegdheid van de Orde inzake vrijstelling van de wachtdienst te implementeren.

• Beheer van de tuchtgeschillen

Analyse en samenvatting (met sleutelwoorden) van alle uitgesproken beslissingen, advies over de opportuniteit van een beroep, opvolging van de eventuele procedures, beheer van de contacten tussen alle betrokken partijen, anonimisering van de beslissingen en publicatie ervan op de website van de Orde.

• Beheer van de geschillen van gemeen recht

Analyse van de procedurehandelingen, communicatie en samenwerking met de advocaten, informatie van de leden van de Nationale Raad, bijwonen van de zittingen...

In 2023 heeft de Gegevensbeschermingsautoriteit (GBA) zich uitgesproken over de klacht die in 2022 door een apotheker werd neergelegd betreffende de bewaartermijn van de gegevens met betrekking tot tuchtsancties. De GBA erkende verschillende inbreuken op de regelgeving met betrekking tot de gegevensbescherming in het hoofde van de Orde. Ze heeft de Orde bevolen om haar verwerkingen in overeenstemming te brengen en ze heeft een administratieve boete van 30.000 € opgelegd. De Orde heeft meteen beroep ingesteld tegen deze beslissing bij het Marktenhof.

• Redactie van communicaties en interne nota's

• Implementatie van nieuwe procedures en bevoegdheden

2023 werd binnen de Orde gekenmerkt door de aanneming op 23 februari van een reglement dat de uitvoering van de door de wet van 22 april 2019 inzake de kwaliteitsvolle praktijkvoering in de gezondheidszorg (de zogenaamde "kwaliteitswet") aan de Orde toevertrouwde nieuwe bevoegdheid inzake vrijstelling van de wachtdienst tot doel heeft (hierover zie [Deel 1](#), punt I.B). Dit reglement werd opgemaakt door de juridische dienst op basis van een terreinonderzoek, een grondige juridische studie en de discussies die binnen de Nationale Raad gevoerd werden. Dit reglement geeft details over de regels die van toepassing zijn op de procedure om tijdelijke of definitieve, totale of gedeeltelijke vrijstellingen van de farmaceutische wachtdienst aan te vragen en te geven.

Na de aanneming in 2022 van een nieuw hoofdstuk van het Huishoudelijk Reglement van de Orde dat een systeem voorziet dat de apothekers toelaat om de uitwissing of eerherstel te verkrijgen na een tuchtsanctie moesten de nieuwe regels concreet uitgevoerd worden. De administratieve directie en de juridische dienst hebben er met de beheerder van de databank PRM die de lijst van de Orde bevat, voor gezorgd dat alle mineure tuchtsancties die konden uitgewist worden na toepassing van de nieuwe regels effectief op 1 maart 2023 uitgewist werden en hun gevolgen voor de toekomst verwijderd werden voor alle apothekers die ze hadden opgelopen (hierover zie [Deel 3](#)).

- Deelneming aan vergaderingen met externe gesprekspartners
- Tussenkomsten als spreker (deontologische sessies)
- Juridisch toezicht en permanente vorming
- Redactie van wetenschappelijke bijdrage

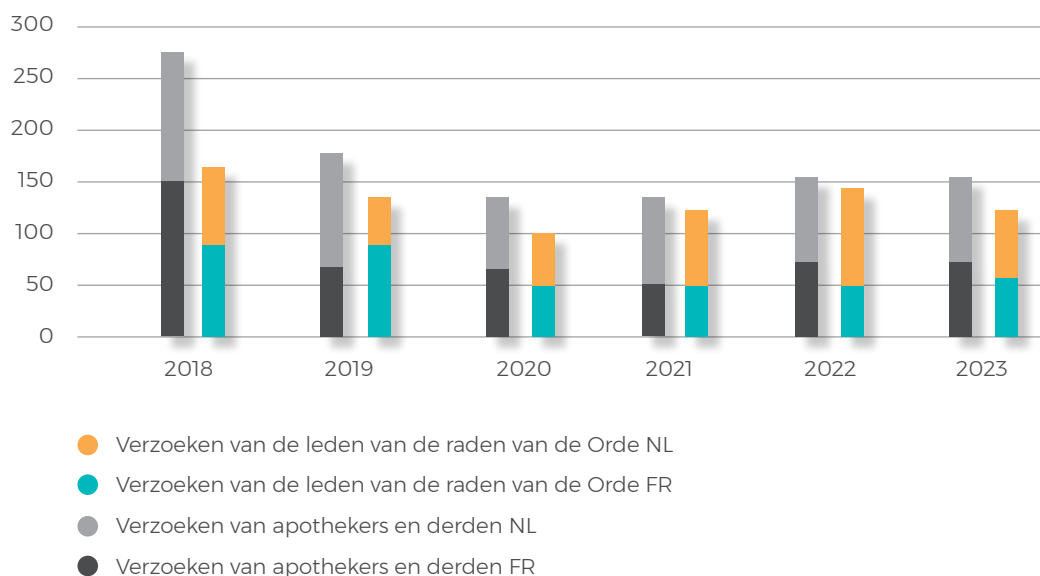
De juridische dienst heeft bijgedragen aan het werk *The Legal Symphony – De rollen van bedrijfsjuristen in een veranderende wereld* (Brussel, Larcier-Intersentia, 2023) van het Instituut voor bedrijfsjuristen, dat verschenen is ter gelegenheid van de 34de Dag van de bedrijfsjuristen. In zijn bijdrage "Juriste d'entreprise au sein d'un Ordre professionnel. De l'art de mettre en musique... l'art pharmaceutique" (blz. 237-255) werden zijn werkzaamheden met betrekking tot insolventie en vrijstelling van de wachtdienst voorgesteld.

• Antwoord op juridische vragen

Sinds 1 mei 2017, met het doel om de aard, de oorsprong en recurrentie van juridische vragen te objectiveren, houdt de juridische dienst hiervan een repertorium bij. Deze vragen gaan enerzijds uit van de leden van de verschillende raden van de Orde of hun personeel en hebben meestal betrekking op technische aspecten betreffende de reglementering van het beroep van apotheker, de deontologie en het verloop van de tuchtprocedure. Ze gaan anderzijds uit van personen buiten de Orde, voornamelijk van apothekers, maar ook van andere derden.

In 2023 is het globale volume van de aan de juridische dienst gestelde vragen door apothekers en derden bijna identiek gebleven met dit van 2022; de leden van de Raden van de Orde hebben minder vragen gesteld (zie [Figuur 14](#)).

Figuur 14. Aantal aan de juridische dienst gestelde vragen per gesprekspartner, per taal en per jaar

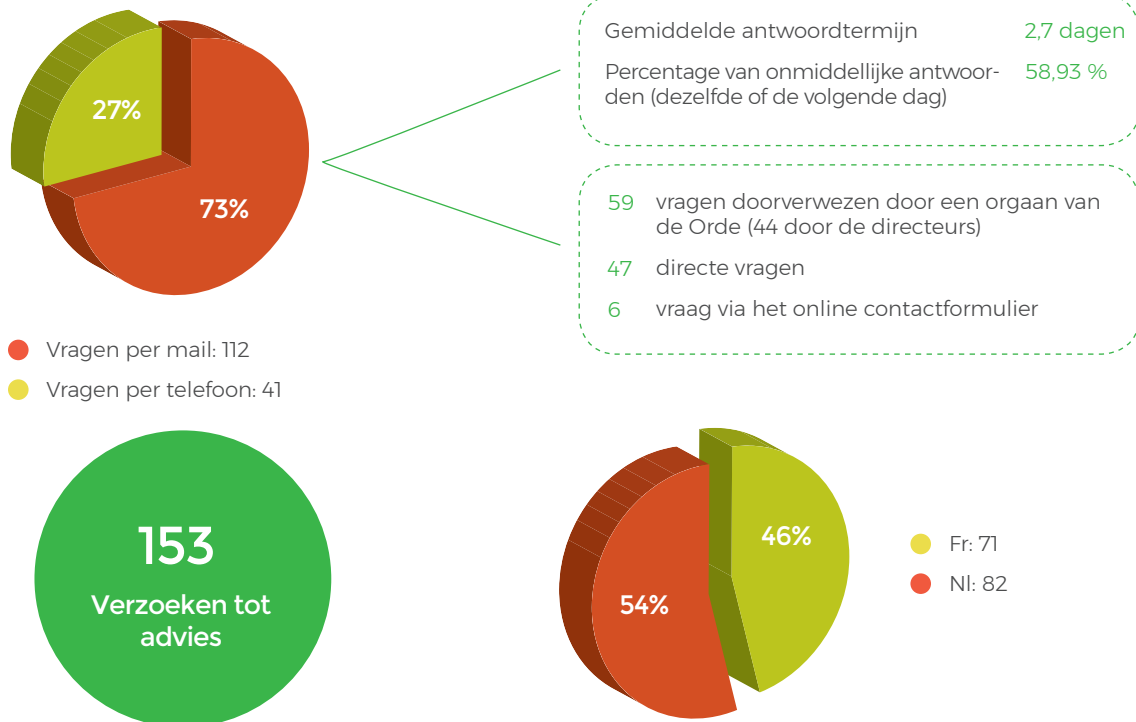

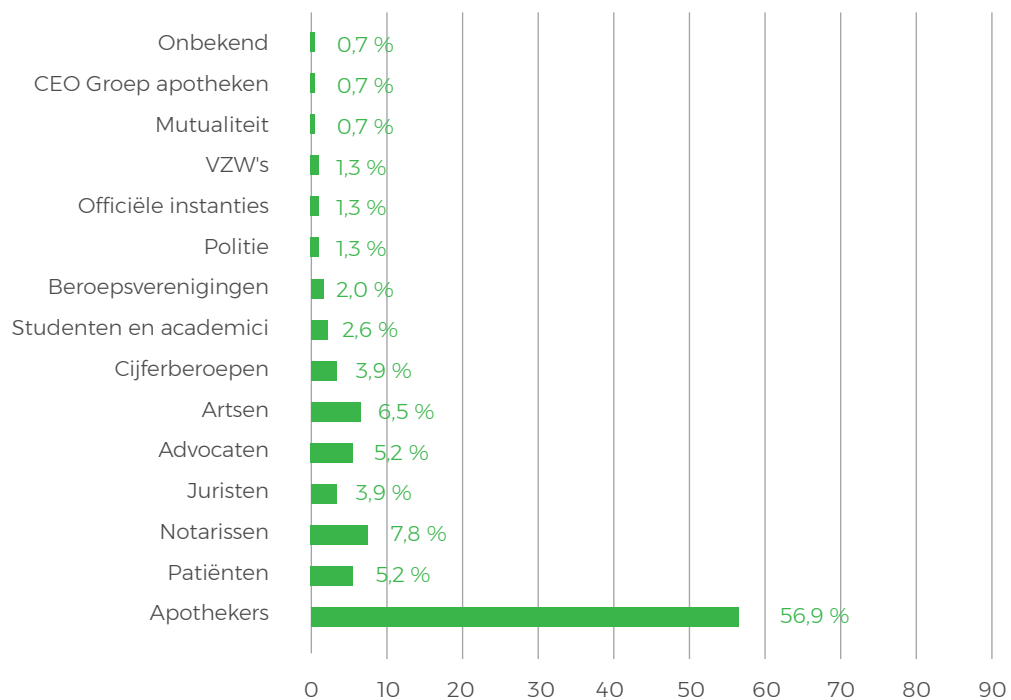
Betreffende de verzoeken van de apothekers en derden, kunnen enkele tendensen geobserveerd worden in **Figuren 15** en **16**, alsook in **Tabel 1**:

- In 2023 was de e-mail het communicatiemiddel bij uitstek om een vraag te stellen (73 %);
- In afwezigheid van één van de twee juristen is het percentage van onmiddellijke antwoorden op per mail geadresseerde verzoeken (dezelfde dag of de volgende dag) een beetje gedaald in 2023 (58,93 % tegen 74,1 % in 2022), maar de gemiddelde antwoordtermijn bleef op 2,7 dagen (zoals in 2019; 1,9 dag in 2022).;
- De apothekers (56,5 %) en de juridische beroepen (advocaten, notarissen, juristen = 17 %) blijven de bevoorrechte gesprekspartners. Met respectievelijk 5,2 % hebben de patiënten en de artsen hun aandeel in de verzoeken verhoogd (3,9 en 0,7 % in 2022);

- Ondanks het feit dat de Orde niet tussenkomt in de oprichting en het bestaan van apothekersverenootschappen blijven de vragen hieromtrent in 2023 nog steeds de meest gestelde vragen (14,4 %). De vragen betreffende het beroepsgeheim en de bescherming van persoonsgegevens stijgen jaar na jaar (12,4 % in 2023).

Figuur 15. Taal van de vragen van apothekers en derden, gebruikte middelen om deze te formuleren en antwoordtermijn in 2023

Figuur 16. Beroep of hoedanigheid van de gesprekspartners buiten de Orde in 2023

Tabel 1. Overzicht van de thema's van de vragen gesteld door apothekers en derden tussen 1 januari en 31 december 2023

Thema's	Aantal vragen	%
VENNOOTSCHAPSRECHT: <ul style="list-style-type: none"> • Noodzaak om de oprichtingsakte, de statuten en alle wijzigingen van apothekersvennootschappen te laten goedkeuren door de Orde? • Welk type activiteiten kunnen ondergebracht worden in een apothekersvennootschap? • Plicht om bijzondere clausules in de statuten toe te voegen? • ... 	22	14,4 %
IN DE APOTHEEK VERKOCHTE PRODUCTEN EN VERLEENDE DIENSTEN: <ul style="list-style-type: none"> • Afleveringsmodaliteiten van geneesmiddelen: welke regels zijn van toepassing op misbruiken van geneesmiddelen? welke regels zijn van toepassing op thuislevering? welke prioriteiten voor geneesmiddelentekorten? • Vragen aangaande het voorschrift: procedure in geval van vermoeden van vals voorschrift? hoe reageren tegenover oude modellen van papieren voorschriften? plicht voor een apotheker om een voorschrift uit te voeren? • Criteria voor een apotheker om diensten in de apotheek aan te bieden op basis van specifieke opleidingen? • ... 	19	12,4 %
BEROEPSGEHEIM VAN DE APOTHEKER EN BESCHERMING VAN PERSOONSGEGEVENS: <ul style="list-style-type: none"> • Mogelijkheid voor de apotheker om gegevens te communiceren aan de ouders van een minderjarige patiënt, aan de verzekeringen in geval van fout in een magistrale bereiding, aan de politie in het kader van een onderzoek of wanneer de apotheker het slachtoffer is van door een patiënt gepleegde handelingen, aan een advocaat, een notaris of een verzekeringsmaatschappij na de dood van een patiënt, aan de sanctionerende ambtenaar in geval van milieu-inbreuk? • Meldingsplicht in geval van aankoop van precursoren van explosieven. • Verzoeken tot communicatie van door de Orde verwerkte gegevens. • Mogelijkheden om informatie te delen tussen apothekers in geval van medical shopping? • ... 	19	12,4 %
PUBLICITEIT EN COMMERCIEËLE PRAKTIJKEN: <ul style="list-style-type: none"> • Vragen in verband met de overeenstemming van een bepaalde praktijk met de deontologische regels (publiciteit op een rijdend voertuig, opname van een clip/film in de apotheek, sponsoring van een sportclub...). • Welke verspreidingsmiddelen zijn aanvaardbaar? Vitrine van de officina, reclamebord op de stoep, reclamebord op de gevel van een huis, folder in alle brievenbussen in de buurt... • Regels van toepassing op ristorante's en klantenkaarten. • Brievenbus van een mutualiteit op de gevel van de officina. • ... 	15	9,8 %
VACCINATIE: Mogelijkheid voor een arts/verpleger om in de apotheek te vaccineren; gegroepeerd voorschrift van vaccins.	10	6,5 %
WACHTDIENST: Vragen aangaande de door de Orde verleende vrijstellingen; mogelijkheid om een wachthonorarium te innen; aanwezigheid van een apotheker tijdens de wacht.	9	5,9 %

TUCHTRECHT EN TUCHTPROCEDURE: Manier om klacht in te dienen, procedureregels indien de apotheker in een faciliteitengemeente is gedomicilieerd, verloop van de procedure...	9	5,9 %
ARBEIDSRECHT: Mogelijkheid om het beheer van de officina toe te vertrouwen aan een pas gediplomeerde onder een studentovereenkomst, aanwerving, regels met betrekking tot de betaling van het loon van apothekers...	8	5,2 %
TITEL VAN APOTHEKER: Onverenigbaarheden; mogelijke aanvullende activiteiten voor de apotheker.	6	3,9 %
LOKALISATIE EN INRICHTING VAN DE OFFICINA; KENTEKEN: Voorwaarden voor het plaatsen en het gebruik van een automaat; wegwijzer naar een nieuwe apotheek; mogelijkheid om het groene kruis te gebruiken voor een niet-aangrenzend perceel aan de apotheek.	5	3,3 %
ONLINE-APOTHEKEN: Vragen aangaande de regels van toepassing op online-verkoop van geneesmiddelen.	4	2,6 %
COLLUSIE: Probleem van het binnenhalen en afsnoepen van patiënten; melding van de naam van een apotheek op een voorschrift; gedeelde ingang tussen een apotheek en een artspraktijk.	4	2,6 %
LIJST VAN DE ORDE: Bevoegde Provinciale Raad voor een apotheker die gedomicilieerd is in een grensland; voorwaarden om de artsnijbereidkunde in België uit te oefenen met een Thais diploma; plicht voor de apothekers die werkzaam zijn bij het Antigifcentrum om zich bij de Orde in te schrijven.	3	2,0 %
VESTIGING, OVERBRENGING, SLUITING VAN OFFICINA'S: Verzoeken tot informatie met betrekking tot de verkoop en de overbrenging van officina's, alsook de mogelijkheid om niet-aangrenzende percelen aan de apotheek.	3	2,0 %
VERANTWOORDELIJKHEID VAN DE TITULARIS: Verantwoordelijkheid in geval van faillissement van de eigenaar; statuut van de titularis (zelfstandig/werknemer); mogelijkheid voor de titularis om als vervanger te werken.	3	2,0 %
FARMACEUTISCH RECHT: Aanwezigheid van een apotheker in de officina; definitie van de artsnijbereidkunde (ontblijst en herverpakken van geneesmiddelen).	2	1,3 %
INSOLVENTIE: Vragen aangaande de taken van de insolventiefunctionaris.	2	1,3 %
ANDERE (1 vraag per thema): Mogelijkheid voor studenten in farmacie om te werken als farmaceutisch-technisch assistent, aflevering van gecontingenteerde geneesmiddelen door een ziekenhuisapotheker aan ambulante patiënten, mogelijkheid om te antwoorden op een persartikel over een overval in de apotheek, plicht om gemeentebelasting op de vitrine te betalen...	10	6,5 %
TOTAAL	153	100 %

SLOTWOORD

In 2023 werden de grote projecten die in 2022 door de Nationale Raad werden ontwikkeld, uitgevoerd. Het betreft de commissie voor individuele vrijstellingen van de wachtdienst voor apothekers, de effectieve samenwerking met het platform "arts in nood" en de procedure tot uitwissing en eerherstel van tuchtsancties.

De goede werking van onze diensten en deze nieuwe bevoegdheden zouden onmogelijk zijn geweest zonder het hele enthousiaste team van de Orde dat opnieuw zijn aanpassingsvermogen en flexibiliteit heeft getoond met deze nieuwe uitdagingen.

De leden van de Nationale Raad en de directeurs wensen de juridische dienst, de administratieve secretaresses van de Provinciale Raden, van de Raad van Beroep en de Conseil d'appel, de directiesecretaresse, de dienst boekhouding, de dienst onderhoud, evenals al hun externe partners te bedanken voor hun betrokkenheid en hun motivatie in alle projecten.

Orde der Apothekers
Nationale Raad

Henri Jasparlaan 94
1060 Brussel
Tel. 02 537 42 67

E-mail : info@ordederapothekers.be

